

TÌM HIỂU VỀ PHONG THỦY

Tác giả: Trần Văn Huân, Lưu Thái Chấn

.....Thuật phong thủy đã chia xẻ sự phát triển của nó cùng với khoa thiên văn và khoa dự án (quẻ dịch) của Trung Quốc cổ. Nó đã có từ thời đại truyền thuyết. Dù rằng không có những dữ kiện xác thực cho chúng ta biết ai đã hình thành nó và vào thời điểm nào. Tuy thế, nó rất gần gũi với la bàn từ trường của người Trung Quốc cổ, làm cho người ta liên tưởng đến việc nó có thể bắt đầu vào khoảng thời gian la bàn được phát minh, thành quả này được người đời tin rằng Hoàng đế Vàng-một nhà vua theo truyền thống cổ của Trung Quốc đã sống khoảng năm 2700 trước công nguyên. Người ta không đưa ra một chứng cứ lịch sử nào về sự đóng góp này, nhưng một điều chắc chắn là việc sử dụng thật sự có từ thời đại cổ xa.

.....Có rất ít tài liệu lịch sử xa xa liên quan đến môn phong thủy, nhưng trong những vụ khai quật kho cổ hơn tám mươi năm qua ở Trung Quốc đã tìm thấy những tài liệu dưới lòng đất có ngày tháng vào khoảng thế kỷ thứ ba, thậm chí từ trước công nguyên với một số thông tin gián tiếp có liên quan đến phong thủy. Một số học giả cho rằng, các kiến thức và sự sử dụng nó có thể vào mùa xuân hay thu, hoặc thời kỳ chiến tranh các nước (770 - 221) trước Công nguyên, khi có khoa dự đoán, kinh dịch và vũ trụ học dựa trên năm yếu tố Ngũ hành đầu tiên được soạn thảo công phu và viết thành văn bản.

.....Đây có thể là một hệ thống mà môn phong thủy rất gần gũi, đặc biệt là kinh dịch, người ta cho rằng được biên soạn bởi Lão Tử khoảng năm 600 trước Công nguyên, người đã sáng lập nên đạo Lão. Nhưng ngoài những dữ kiện mỏng manh và ký họa này, người ta có rất ít nguồn thông tin liên quan đến phong thủy cũng như sự có mặt của nó. Người ta hy vọng rằng các vụ khai quật trong tương lai sẽ có một ít tia sáng cho vấn đề này.

.....Chưa đến thời kỳ đầu của triều đại nhà Hán, một học giả nổi tiếng và cũng là một nhà chiến lược quân sự Zhang Liang (230 - 185 trước Công nguyên) xuất hiện trong các tài liệu lịch sử là một nhà phong thủy. Theo truyền thuyết ông được một đạo sĩ truyền lại kiến thức này, tên là Chisongzi (Red pine Master), một số người khác cho rằng Zhang cũng là môn đệ của một người lão luyện khác là Shigong. C hai Hồng Phạm và Thạch Hoàng đều được xem là cha đẻ của thuật phong thủy vào thời cổ Trung Quốc (dù rằng các sử gia có thể phản bác điều này, họ tin rằng thuật phong thủy đã có trước đó).

.....Thuật phong thủy của Hồng Phạm đóng góp một phần đặc biệt quan trọng cho chúng ta ở cuốn sách này. Ông ta được cho là người sáng tạo ra của phần Cửu tinh (9 sao) Bát môn (8 cửa) và Bát quái phong thủy mà chúng ta sẽ tham khảo và nghiên cứu. Cửu tinh nói đến chòm sao (7 ngôi) được gọi là Đại hùng tinh có thêm hai ngôi sao thần linh tượng trưng ra. Bát môn đề cập đến 8 điểm chính của La bàn Bát quái và tám cung cơ bản được sử dụng trong kinh dịch dự đoán (sẽ được thảo luận chi tiết hơn ở phần II).

.....Trong suốt thời kỳ Tam Quốc một thiên tài chiến lược nổi tiếng Gia Cát Lượng (Khổng Minh) (181 - 234 sau Công nguyên) xuất hiện trong lịch sử Trung Quốc. Ông ta sử dụng các chiến thuật dựa trên bát quái đồ để du địch tiêu diệt quân Tào. Khổng Minh là một nhà chiến lược quân sự đại tài cũng như về thuật phong thủy và được tôn kính là người sáng lập môn phái phong thủy.

.....Các truyền thuyết về ba vị thầy vĩ đại, Hồng Phạm, Thạch Hoàng và Khổng Minh đã đặt nền tảng cho tất cả những bậc thầy phong thủy cho hai ngàn năm kế tiếp. Một số người tin rằng Yellow Stone cũng là người đa thuật này vào văn hoá dân gian, do kết quả của nỗ lực này, khoa phong thủy không còn là một công cụ bí mật quý giá của một số người có đặc quyền và các vị vua có quyền lực trị vì thiên hạ. Ông ta chọn lựa những môn đồ có tài năng để truyền bá kiến thức này cho quần chúng.

.....Trong suốt thời kỳ đầu nhà Hán (khoảng năm 200 trước Công nguyên) một tác gi có tên là Oing Wu đã viết ba tập về phong thủy. Một vị khác tên là Guo Pu (năm 276 - 324 sau Công nguyên) đã xuất hiện suốt thời kỳ Tây Hán. Ông ta được công nhận tác giả cuốn sách truyền thuyết về phong thủy gọi là Zang Shu (cuốn sách bàn về việc Chôn Cất). Tiếc thay, chỉ còn lại những tựa đề của những tác phẩm đầu tiên về phong thủy truyền lại cho chúng ta, các văn bản để thất thoát và lẫn lộn vào các tác phẩm khác. Những công cuộc khai quật kho cổ trong tương lai có thể tìm thấy những phần của các tài liệu gốc nhưng hiện nay tất cả các bản còn lại này là các bản sửa đổi lại, có lẽ được ghi chép (năm 960 - 1279 sau Công nguyên). Ngay các bản in hiện đại của các bản sửa chữa đều khó hiểu và được viết bằng loại chữ cổ điển Trung Quốc mà ngày nay hiếm người có thể đọc được.

.....Vào khoảng thế kỷ thứ 7 sau công nguyên, đã có một số văn bản viết về khoa phong thủy. Một lần nữa, chúng chẳng tồn tại được bao nhiêu và một số ít bản sửa đổi sau này lại do những người viết không đạt chất lượng.

Một số người cho rằng sự khan hiếm các tài liệu được viết từ xa do bởi tập quán truyền lại các thông tin qua sự truyền khẩu hoặc nhớ bằng ký ức cũng như tập quán bí truyền từ thầy cho môn đệ, một phương pháp cho phép các sư phụ giữ lại các phần thực hành và sự hiểu biết quá tầm tay của các nhà học thuật bình thường, các nhà phê bình và các tầng lớp có thể lực. Phong thuỷ là một môn nghệ thuật kín mà những học giả có khuynh hướng về nghệ thuật, lịch sử Trung Quốc không quan tâm đến, những người này đã xem nó là một bộ sưu tập văn hoá dân gian và là một sự mê tín. Nhưng nó vẫn tồn tại mãi trong lòng của những người thường dân.

.....Nghệ thuật phong thuỷ đã đạt tới đỉnh cao của nó trong một triều đại nhà Tang (Tần) (năm 618 - 906 sau công nguyên) nhiều người hành nghề này phát triển hưng thịnh. Tám người nổi tiếng nhất là Yang Junsong, You Yanhan, Li Chungfeng, thiều sư Yi Hang, nhà sư Phật giáo Shima Touto, Riu Baitou, Chen Yahe Va Futu Hồng cùng là phật tử. Trong những pháp sư đời Tang (Tần) Yang Jungsong (khoảng 650 sau công nguyên) có ảnh hưởng to lớn nhất và qua ông ta cũng như các môn phái phong thuỷ khác đã truyền bá lại cho chúng ta.

Sự quan tâm đến phong thuỷ và cách áp dụng đã được hồi phục lại một thời đại nhà Song (960 - 1279 sau công nguyên) và nhiều vị thầy nổi tiếng đã xuất hiện. Trong các vị là Wu Aixian (thế kỷ 11 sau công nguyên) và các môn đệ của ông ta Liu Qiwan và You Gounghang, Wu Aixian người sáng lập môn phái được gọi là 36 kinh tuyến đã viết một luận thuyết và các hình thể của núi (sn) dùng cho thế đất mai táng và nhà ở. Từ các vị thầy Liu You, đã hình thành nhiều nhánh phong thuỷ khác nhau được sử dụng trong suốt đời nhà Minh (1368 - 1643 sau công nguyên) và đời nhà Qing (1644 - 1911 sau công nguyên).

.....Người ta ghi nhận rằng, suốt 500 năm kéo dài từ đời nhà Tang đến nhà Song, hơn một trăm môn phái phong thuỷ đã đối địch và tranh giành ảnh hưởng lẫn nhau. Tất cả các môn này đều khởi đầu cùng một quan niệm thần học vũ trụ học và các lý thuyết. Để rồi sau đó phát triển thành nhiều sự diễn giải khác nhau, mỗi một môn phái đặc biệt quan tâm đến hoặc tập trung vào những khuynh hướng nào đó của phong thuỷ. Sau đó, một số môn phái đồng hoá lẫn nhau. Đây là một danh sách bởi môn phái chính được công nhận kể từ thời kỳ nhà Tang Song, tất cả các môn phái này tiếp tục có ảnh hưởng đến những người hành nghề ngày nay.

.....1. Cửu tinh (chín sao), Bát môn (tám cửa), Bát quái đồ.

.....2. Những kinh môn - Sanh môn

.....3. Ngũ hành chính thống

.....4. Luồng sơn, Tam hợp và Ngũ hành

.....5. Bát quái, Ngũ hành

.....6. Huyền Không Ngũ hành

.....7. Hồng Phạm Ngũ hành.

Lý thuyết phong thuỷ thuộc vũ trụ học và dựa trên các khái niệm của Đạo Gia Nhân (con người và Vũ trụ). Mục đích của nó là sự thống nhất của Thiên, Địa, Nhân và Vật thể qua một lực được gọi là Thái hư (Taijia), cơ bản tối cao (nguyên khí của Vũ trụ khi chia hình thành âm dương).

.....Người Trung Quốc cổ tin rằng khi sự kết hợp như thế được tạo nên, qi (các khí lực) của sự sống chhy chan hoà khắp tất cả sinh vật, vật chất, những sự kiện tốt đẹp và hữu ích sẽ được tạo nên.

Sự tắc nghẽn khí lực của sự sống sẽ tạo ra một sự đối nghịch: bất hạnh và tai hoạ.

.....Các lý thuyết kết hợp Trời, Đất (thiên, địa), con người (nhân) là cốt lõi của thuật phong thuỷ, từ đó nảy sinh ra nhiều truyền thuyết và các câu chuyện dân gian. Các hệ thống tư tưởng to lớn trùu tượng về vũ trụ sau đó hoà lẫn vào các tính ngưỡng dân gian khi người Trung Quốc cổ cố gắng giải thích về những mãnh lực hữu hình cũng như vô hình trên thế gian và các ảnh hưởng bí ẩn lẫn phức tạp của những mãnh lực này tác động vào thái độ của con người.

Việc đối phó với những sự kiện không thể tiên đoán được trong cuộc đời không phi mục đích chính của phong thuỷ. Điều hấp dẫn nhất là giúp họ củng cố tinh thần trong thời gian gặp khó khăn hoặc bị kịch. Đối với người Trung Quốc cổ, sự hoà hợp giữa con người và thiên nhiên là một sự chuẩn bị cần thiết và đúng đắn cho lĩnh vực tinh thần, trong đó con người và vũ trụ có thể là một. Sự hiểu biết về văn hoá dân gian đã dạy họ khả năng chấp nhận một sự nghiệp khó có thể giải thích được và cùng lúc thiết lập một nền tảng vững chắc một cuộc sống cho hòa bình, hy vọng, những ước mơ thịnh vượng lâu dài. Đối với người Trung Quốc, thái độ này thật ý nghĩa, thoải mái và thực tiễn. Tuy nhiên, nó cũng tạo nên nguồn gốc hài hoà giữa con người và thiên nhiên, tạo nên một bản đồng ca đặc biệt đượm tình người.

Những khuynh hướng chủ yếu về vũ trụ học của thuật phong thuỷ được hình thành theo những sự liên hệ sau đây:

.....Trời (Thiên) là khái niệm bao gồm: Thần thánh, ma quỷ, tinh tú (với tư tưởng thần học và thiên văn học); thời gian (gồm chu kỳ các mùa và những ảnh hưởng của chúng) và tất cả biểu thị những sức mạnh vô hình lẫn hữu hình cũng như sức mạnh của vũ trụ. Những nghệ thuật dự đoán, số học và các hình thức tiên tri kết hợp với trời.

.....Đất (địa) và vật thể là các thuật ngữ được dùng để mô tả các vật thể trần tục và các điều kiện hữu hình lẫn vô hình. Môi trường địa lý, phương hướng, vị trí và nơi toạ lạc; Ngũ hành, quyền lực và sức mạnh của thiên nhiên; sự cân bằng và đối nghịch về trật tự của thiên nhiên, cái vô hình kết chặt với ảnh hưởng của sông núi, cây cối, thú vật, đất đá, con người, nhà cửa, đồ vật v.v...Tất cả các thân này thuộc lĩnh vực đất (địa) và vật thể. Nó cũng bao gồm những yếu tố của siêu nhiên như ma quỷ, thần thánh hỗ trợ với con người trên trái đất này. những khía cạnh về lĩnh vực vô hình thì không có thời gian, không gian hoặc những giới hạn. Người Trung Hoa cổ cho rằng tất cả mọi con người chúng ta với thể giới này cùng nhau chia sẻ điều thân ái, an vui, nguy hại hoặc phiền toái.

.....Nhân (con người) biểu hiện trí tuệ và tinh thần nhưng phải kết hợp cùng Trời, Đất, Vật thể sao cho có sự hoà hợp và cân bằng các nhận thức. Điều này có thể đạt được qua một sự quan hệ được thiết lập chính xác giữa tất cả các sức mạnh trong thiên nhiên, cho phép chúng trôi chảy thông thường và nuôi sống cuộc đời.

.....Thái hư và trung cung là những thuật ngữ độc quyền của ngành vũ trụ học Trung Quốc và thường được dịch sang với nghĩa "Tối thượng" và "Mãnh lực của cuộc sống". Người Trung Hoa ngày xưa tin rằng Bí mật của Thái hư là nguồn tối thượng của lực sống trong cuộc đời này, nó đi qua "Thái hư" và tất cả sự vật có thể kết hợp lại thành một.

.....QI (Trung cung không có dạng, hình hoặc kích cỡ), nhưng qua nó tất cả mọi vật trong vũ trụ chứng tỏ cả hai lĩnh vực vô hình lẫn hữu hình. Sự hư hao của vật chất là sự bào mòn của qì và sự chết của vật chất là sự biến mất của nó. QI là một khái niệm trừu tượng to lớn của sự hài hoà và hợp nhất của tất cả mọi vật.

.....Vì thế cho nên, tất cả những người Trung Quốc luôn luôn nghĩ rằng con người phải bảo vệ và nuôi dưỡng (qì) khí lực của cuộc sống để đảm bảo nó liên tục phát triển và trôi chảy. Đạo Gia dạy rằng việc nuôi dưỡng ?Sức sống? từ bên trong có thể bổ sung sức khoẻ và trường thọ. Tương tự, sự bảo vệ "sức sống" "qì" trong căn nhà có thể dẫn đến sự an vui và hoà thuận. Các quan niệm đặc biệt của "Sức sống/qì" và sự tồn tại của nó xâm nhập vào tất cả các ngành nghệ thuật Trung Quốc từ triết học, thi ca, hội họa cho đến điêu khắc, thiên dịch, dược thảo, võ thuật và phong thủy.

Trang trí nội ngoại thất hài hoà trong cuộc sống
Tác giả: Trần Văn Huân, Lưu Thái Châu
Nhà xuất bản văn hóa - Thông tin
1996